

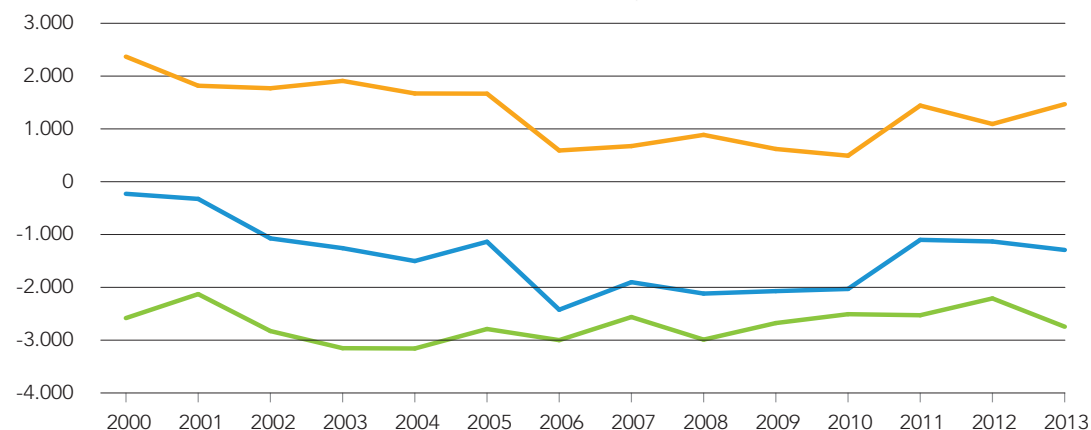
Jongeren over het wonen in
een kleine kern

Licht op Jong!

Jongeren trekken weg uit Brabantse dorpen

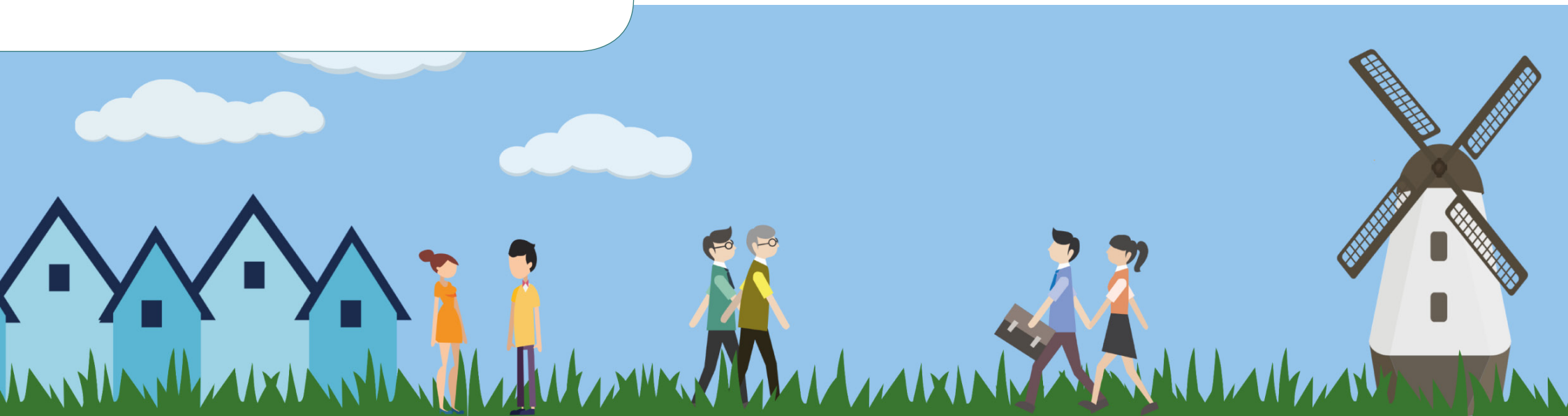
In Brabant, en dan met name op het platteland, hebben we te maken met vergrijzing. Bovendien trekken jongeren relatief vaker weg uit kleine kernen en vestigen zich, al dan niet tijdelijk, in de stad of in grotere dorpen.

De Brabantse dorpsraden maken zich zorgen over deze ontwikkelingen. De vergrijzing en het wegtrekken van jongeren uit de kleine kernen heeft grote gevolgen voor de bevolkingssamenstelling en daarmee voor de leefbaarheid. Zeker als de jongeren ook in een latere levensfase (bijvoorbeeld als zij kinderen krijgen) niet meer terugkeren naar het dorp.

Binnenlands migratiesaldo 15-29 jarigen in Noord-Brabant van 2000-2013

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Noord-Brabant	-245	-342	-1.093	-1.279	-1.524	-1.157	-2.450	-1.926	-2.143	-2.096	-2.055	-1.121	-1.152	-1.313
Stedelijke concentratiegebieden	2.364	1.811	1.763	1.903	1.664	1.660	579	663	876	608	480	1.434	1.083	1.460
Landelijk gemiddelde	-2.609	-2.153	-2.856	-3.182	-3.188	-2.817	-3.029	-2.589	-3.019	-2.704	-2.535	-2.555	-2.235	-2.773

Licht op Jong! Een research community

Er is meer inzicht nodig in de blijf- en verhuismotieven van jongeren in kleine kernen.

Middels een **research community** zijn we in november 2014 in gesprek gegaan met 55 Brabantse jongeren. Aan de hand van 10 topics laten we zien wat jongeren in kleine kernen beweegt.

Een research community is een online platform (zie screenshot hiernaast) waar een groep mensen gedurende een korte periode op een intensieve en interactieve manier met elkaar in gesprek gaat. Via verschillende technieken (bijvoorbeeld polls, opdrachten, storytelling of discussieplatform) geven de deelnemers in een korte en intensieve periode meer informatie over het onderwerp van onderzoek. Deelnemers kunnen meewerken via de computer, tablet of via een app.

Community moderator

Karin du Long
Hello, ik ben Karin du Long, moderator van deze community. Mocht je vragen hebben, stuur me dan gerust een e-mail via lichtopjong@hetpon.nl

Poll

Poll 5. De belangrijkste reden om in mijn huidige woonplaats te wonen, is:

Reden	Percentage
werk (van jezelf of partner)	20%
studie	4%
familie	12%
vrienden	4%
voorzieningen	20%
sfeer	12%
ben er geboren	24%
weet niet	4%
anders	4%

Aantal posts

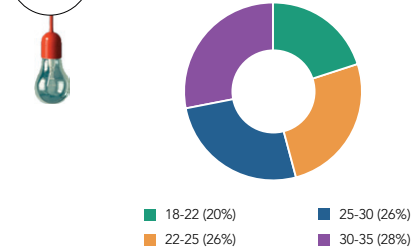
664 posts

Mijn activiteiten

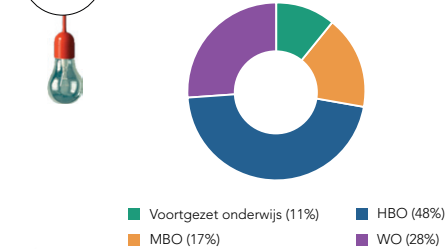
10. Tot slot: creatieve oplossingen gezocht!

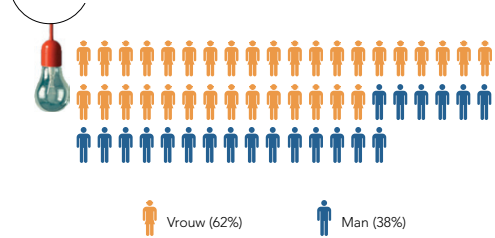
Leeftijd

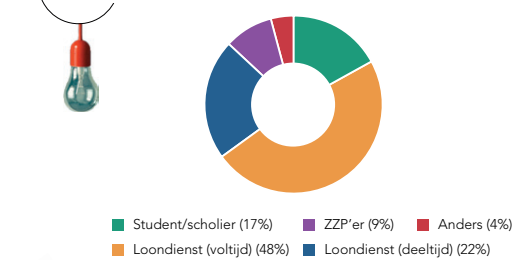
Opleiding

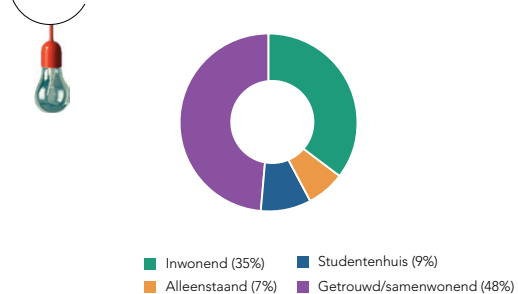
Geslacht

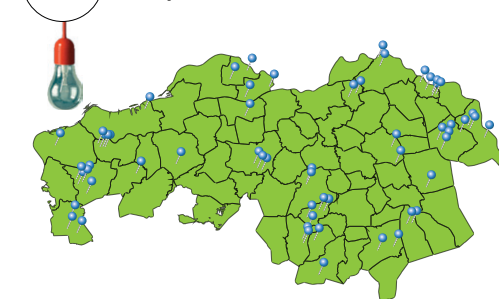
Arbeidssituatie

Huishouden

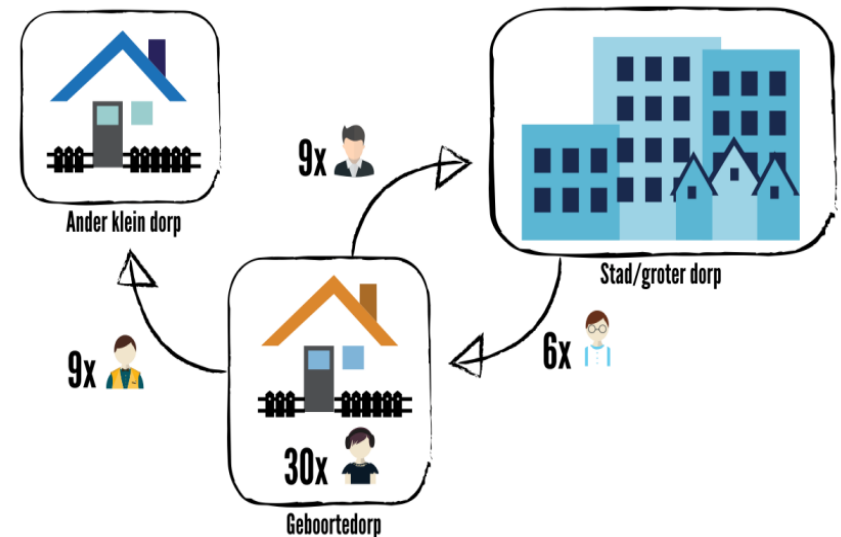

Woonplaats

De communityleden

Het gros van de 55 deelnemers woont in een kleine kern. 39 respondenten zijn opgegroeid in een kleine kern en wonen op het moment van het onderzoek ook in een kleine kern. Daarvan wonen er 9 niet in het geboortedorp. Zij zijn verhuisd van de ene kleine kern naar een andere kleine kern. 9 deelnemers zijn opgegroeid in een kleine kern, maar zijn verhuisd naar een grotere kern of naar de stad. Ook zijn er 6 deelnemers, die niet zijn opgegroeid in een kleine kern, maar vanuit een groter dorp of de stad zijn verhuisd naar een kleine kern.

Gasthuis Schuttershof

Topic 1 Belangrijke aspecten in jouw woonomgeving

veiligheid

- ★ Een **groene, rustige en ruime** woonomgeving waar mensen zich lekker kunnen ontspannen na een drukke dag wordt belangrijk gevonden.
- ★ Het **ons kent ons gevoel** zorgt voor een gezellige sfeer waar je kunt bouwen op burens (of buurtgenoten). Dat leidt tot **verbondenheid**, een plek waar je jezelf **thuis voelt** en een gevoel van **veiligheid**. Echter: Ons kent ons gevoel kan doorslaan. Als je er niet bij hoort, kan het nadelig zijn.
- ★ **Familie en vrienden** in de buurt zodat er gemakkelijk een beroep op hen gedaan kan worden. Omgekeerd is het ook belangrijk om er voor familie en vrienden te kunnen zijn als zij hulp nodig hebben.
- ★ Daarnaast wordt de aanwezigheid van voldoende **voorzieningen** belangrijk gevonden.
- ★ Ook genoemd, maar minder vaak, is **werk dichtbij huis**.

werk dicht bij huis

"Rust is voor mij ook belangrijk (vakantiegevoel als je thuis komt). Je merkt pas hoeveel geluid er in de stad is als je weer in een dorp gaat wonen. Je hoort vaak niets behalve vogeltjes en de wind door de bomen."

Vrouw, 31 jaar, woonachtig in dorp

thuis voelen

voorzieningen

"Fijne burens is echt een toevoeging! Vrienden uit Wageningen vinden het bijzonder dat we bij de burens op de verjaardag komen en zomaar binnenlopen met allerlei vragen of voor een gezellig praatje/kopje koffie/borreltje."

Vrouw, 26 jaar, woonachtig in een dorp

ons kent ons

verbondenheid

"Soms komen er mensen van buiten het dorp wonen en willen dan dingen veranderen wat al heel lang traditie is... dan heb ik daar toch wel heel erg moeite mee... en dan merk je dat het dorp heel snel een kliekje wordt tegen die persoon..."

Vrouw, 30 jaar, woonachtig in een dorp

groene, rustige en ruime woonomgeving

familie en vrienden

Topic 2 Wat mis je in je woonomgeving?

basisschool
supermarkt
terras
café
pinautomaat

"Als er een betaalbare woning was geweest, dan had ik er nu nog gewoond. Ik heb nu alle voorzieningen om de hoek, maar ik zou zo terug willen naar mijn dorp zonder al deze voorzieningen."

Vrouw, 28 jaar, samenwonend in een stad

"Je hebt altijd wat te wensen, maar wat is de realiteit? Volgens mij weet iedereen die kiest voor een dorp dat hij bewust kiest voor een voorzieningenniveau wat lager ligt dan in de stad."

Man, 27 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

goed openbaar vervoer

- ★ **Betaalbare (starters)woningen of huurwoningen** worden in dorpen gemist. Door dit gemis zijn communityleden genoodzaakt te verhuizen, terwijl zij eigenlijk liever in het dorp hadden willen blijven (vooral communityleden tussen 25-30 jaar).
- ★ **Goed openbaar vervoer.** Er is wel openbaar (bus)vervoer van dorpen naar het dichtstbijzijnde treinstation in steden, maar het kost veel tijd om in de stad te komen. Hierdoor werkt het in de praktijk niet (vooral communityleden tussen 18-24 jaar).
- ★ **Voorzieningen** zoals een **supermarkt, basisschool, gezellig terras** of **café** en **pinautomaat**. Gebrek aan deze voorzieningen gaat volgens communityleden ten koste van de leefbaarheid in het dorp.

Kanttekening: mensen die bewust kiezen om te wonen in een dorp accepteren dat een dorp nu eenmaal minder voorzieningen heeft dan een stad. Zij vinden rust, groen en ruimte en de ons-kent-ons cultuur belangrijker (vooral communityleden tussen 31-35 jaar).

- ★ **Jonge mensen.** Want **vergrijzing** vormt een bedreiging voor de leefbaarheid van het dorp.

"Je bent nu altijd genoodzaakt om met de bus naar treinstation Bergen op Zoom (ong. 30 min) of Roosendaal (ong. 45 min) te reizen en dat vergt heel veel tijd. Het is natuurlijk logisch dat MBO, HBO en UNI niet in zo'n kleine gemeente zijn gevestigd, maar het is voor jongeren niet aantrekkelijk om bij ouders te blijven wonen omdat je al snel met een lange reistijd zit, vooral voor de UNI."

Man, 21 jaar, Student; woont momenteel niet in een klein dorp

vergrijzing

"Er staat op zich genoeg te koop, maar aan die woningen moet je ook vaak nog heel veel doen. En dan wordt een betaalbare woning ineens een behoorlijk dure woning".

Vrouw, 29 jaar, samenwonend in een dorp

betaalbare woningen

Topic 3 Waarom vertrekken jongeren uit kleine kernen?

voorzieningen

"Ik kan als student eigenlijk maar aan één reden denken: door het studeren. Vaak omdat de gekozen universiteit te ver weg is om met het openbaar vervoer af te leggen."

Man, 22 jaar, student; woonachtig bij ouders in een dorp

studie

"We zijn nu allemaal op een moment in ons leven aangekomen dat we op onszelf zouden willen wonen. Bij gebrek aan starterswoningen in ons dorp ga je toch naar andere plaatsen kijken. Zonde, want het liefst zou ik hier heel mijn leven blijven."

Vrouw, 23 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

relatie

openbaar vervoer

"Ik denk ook dat het veel kan schelen of je partner uit een dorp of stad komt. Wie past zich het makkelijkst aan, wie was op zoek naar rust of juist naar drukte."

Vrouw, 21 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

"Ik ben vanwege mijn studie uit het dorp vertrokken en overweeg niet na mijn studie terug te komen. Er valt zo weinig te beleven. Geen uitgaansgelegenheden, geen koffiecorners, nauwelijks evenementen en dergelijke."

Man, 21 jaar, student; woonachtig in een stad

werkgelegenheid

- ★ Vanwege onvoldoende **betaalbare (starters)woningen of huurwoningen** in de dorpen. Er staan momenteel wel veel huizen te koop, maar vaak moet daar zoveel aan gedaan worden dat het dan alsnog niet betaalbaar (en financieerbaar?) is.
- ★ Daarnaast is **studie** een belangrijke factor in combinatie met ongunstig **openbaar vervoer**. Studenten zijn zo lang onderweg naar de universiteit of school dat zij ervoor kiezen op kamers te gaan in de stad.
- ★ Vanwege **geringe hoeveelheid voorzieningen** in het dorp, de **schaarste aan werkgelegenheid** en het krijgen van een **relatie**.

"Er is gewoon te weinig woningaanbod voor jongeren. Betaalbare woningen/appartementen voor 1 persoons huishoudens. Ik ken er hier niet veel."

Man, 31 jaar, samenwonend in een dorp in West-Brabant

betaalbare
woningen

Topic 4 & 5 Wat maakt het ene dorp leuker dan het andere?

openstaan voor
nieuwe inwoners

studie

levendig

★ Het gevoel dat sommige dorpen **minder openstaan voor nieuwe inwoners** dan andere dorpen. Dorp lijkt met name aantrekkelijk voor mensen die er vandaan komen en minder aantrekkelijk voor 'buitenstaanders'. Het is **vooral een gevoelskwestie** en een reputatie die dorpen hebben opgebouwd. Als nieuwe inwoner vooral zelf investeren in contacten!

★ Een **mooi authentieke dorpskern** geeft een dorp een gezellige uitstraling, maar vooral belangrijk dat het dorp **levendig** is. Voor de een betekent dit dat de **basisvoorzieningen** in het dorp aanwezig zijn, zoals een **basis-schule, café of supermarkt**. Voor de ander gaat het om een **bloeiend verenigingsleven** en diverse leuke **evenementen en activiteiten** in het dorp.

★ Een dorp waar communityleden niet willen wonen is een dorp dat **dreigt dood te bloeden**; een dorp waar nauwelijks meer jeugd woont, waar voorzieningen en verenigingen worden bedreigd in hun voortbestaan en waar de woningen en buurt een verpauperde indruk maken.

"Ik denk dat de sfeer vooral wordt veroorzaakt door de sociale contacten die je hebt in een dorp. Hoe goed ben jij geïntegreerd?"

Man, 27 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

evenementen en activiteiten

gevoelskwestie

"Er zijn dorpen waar je als buitenstaander minder makkelijk wordt opgenomen in de gemeenschap dan andere dorpen. Mensen zijn daar zo hecht, dat nieuwe mensen nauwelijks worden opgenomen (dat heb ik natuurlijk wel van horen zeggen, dus dat is ook niet helemaal eerlijk). Misschien kan ik het beter zo omschrijven dat ik bij sommige dorpen een beter gevoel heb dan bij andere dorpen."

Vrouw, 23 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

authentieke
dorpskern

bloeiend
verenigingsleven

"Dorp waar ik niet wil wonen: basisschool ten dode opgeschreven, verenigingen die moeite hebben het hoofd boven water te houden door dalende ledenaantallen en te weinig vrijwilligers."

Vrouw, 24 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

basisvoorzieningen

Topic 6 Hoera, je bent 40 jaar geworden! Waar woon je nu en waarom?

in hetzelfde
dorp wonen

"Op dit moment zie ik geen reden om uit Brabant te vertrekken en ik voel me hier thuis, maar ik zou niet meer naar een dorp terug willen met zo'n slechte vervoersmogelijkheden/weinig inspiratie om me heen."

Vrouw, 26 jaar, woont in een studentenhuis in een stad in Brabant

passende woning

middelgrote stad

"Als ik 40 ben dan woon ik terug in het dorp waar ik geboren ben. Ik woon nu aan de andere kant van Nederland in een grote stad. Ik heb de behoefte om binnen enkele jaren terug te verhuizen naar een klein dorp om hier een gezinnetje op te bouwen. Ik hecht veel waarde aan de rust, speelbaarheid/vrijheid van kinderen e.d."

Vrouw, 23 jaar, woont samen in een grote stad buiten Brabant

werk

iets groter dorp

terug naar
waar zij zijn
opgegroeid

Communityleden die zijn opgegroeid in een klein dorp en ook nu in een klein dorp wonen:

- ★ De meeste communityleden hopen dat zij dan **nog steeds in het zelfde dorp wonen**. Het vinden van een **passende woning** is hiervoor een voorwaarde. Zij hopen dat er dan nog **voorzieningen** (vooral basisschool) zijn. Ook de **nabijheid van familie en vrienden** in het dorp is belangrijk.
- ★ Ook de jongeren die nu studeren zijn van plan weer **terug te komen naar het dorp waar zij zijn opgegroeid** op voorwaarde dat er een passende woning is.
- ★ Enkele communityleden willen gaan wonen in een **iets groter dorp**, met wat meer voorzieningen.
- ★ Voor sommigen maakt het niet uit waar ze precies wonen, als het maar een dorp is waar veel **groen, rust en ruimte** is voor hun (toekomstige) kinderen om buiten te spelen.

Communityleden die momenteel niet in een klein dorp wonen, maar die wel in een klein dorp zijn opgegroeid:

- ★ Een aantal woont dan bij voorkeur **weer in het geboortedorp**. Zij hechten veel waarde aan **het groen, de rust en de ruimte** van het platteland en zien dit als ideale plek om zelf een huis te laten bouwen, een gezin te stichten en kinderen te laten opgroeien.
- ★ Een deel geeft aan dan (waarschijnlijk) in een **middelgrote stad** te wonen, met voldoende **voorzieningen**, waar zij zich thuis voelen en waar toch wat **rust en ruimte** is. Ook aanwezigheid van **werk** in de omgeving wordt hierbij genoemd. Slechte **vervoersmogelijkheden** in een dorp wordt genoemd als reden om niet meer in een dorp te gaan wonen.

groen, rust en ruimte

"Ik hoop dat de sfeer nog steeds hetzelfde is zoals nu, dezelfde voorzieningen als nu en hopelijk nog levendiger of in ieder geval zoals het nu is. Een basisschool vind ik ook belangrijk. Ons dochtertje zit dan niet meer op de basisschool maar vind dit wel belangrijk voor een dorp. Ook dat houdt het dorp 'jong'."

Vrouw, 27 jaar, woont samen in een grotere kern of stad

voorzieningen

"De stad was fantastisch, maar we wilden beiden ruimte rond de deur en houden van de gemoedelijkheid in een dorp. Inmiddels met kinderen is een dorp veel fijner dan een stad."

Man, 35 jaar, woont samen in een klein dorp

vervoersmogelijkheden

nabijheid van
familie en vrienden

Topic 7 Een basisschool in een klein dorp?

"Een basisschool is een absolute must voor een dorp. Als deze weg is dan is alle toekomst voor het dorp weg."

Vrouw, 25 jaar samenwonend zonder kinderen

leefbaarheid
in een dorp

kwaliteit van het onderwijs

"Verder is mijn ervaring dat kleine scholen juist heel goed kunnen zijn. Veel meer aandacht voor de kinderen en talenten. Om me heen zie ik ook steeds meer mensen bewust kiezen voor een kleine school. Door in ieder dorp de school te behouden worden de scholen in klassen misschien kleiner maar ik denk dat dat de kwaliteit ook ten goede zal komen."

Vrouw, 24 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

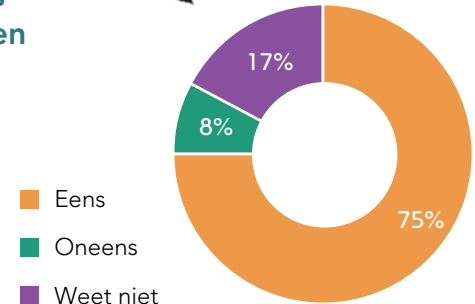
basisschool

"Als een school in een dorp weg is, is de aanwas voor de dorpse verenigingen naar mijn idee ook weg. Want dan moet je naar school in een ander dorp met vriendjes uit dat andere dorp en dan ga je al gauw in dat dorp bij de vereniging. Terwijl als je dit binnen je eigen dorp kunt houden blijft het gehele dorp leefbaar met verenigingen en jeugd."

Vrouw, 25 jaar, samenwonend zonder kinderen

combinatieklassen

Poll: 'In een klein dorp zonder basisschool komen geen jongeren meer wonen.'

Aantal deelnemers: 12

- ★ Een **basisschool** is noodzakelijk voor de **leefbaarheid in een dorp**. Het contact tussen kinderen (en hun ouders) uit het dorp, verhoogt de **sociale cohesie**. Als kinderen in een ander dorp naar school gaan (en hier bij de sportvereniging gaan) verzwakt dat de **binding met het eigen dorp**.
- ★ **Combinatieklassen zijn in principe geen probleem** zolang er juiste begeleiding is en goed rekening gehouden wordt met verschillende leerniveaus.
- ★ Wel moet de **kwaliteit van het basisonderwijs gewaarborgd worden**. Niet combinatieklassen, maar de kwaliteit van de leraren en het feit dat er minder geld en personeel beschikbaar is om kinderen te ondersteunen zijn de boosdoeners.

sociale cohesie

4. Espagnole de poulet par kg	€3.90
2. Saucisse de Toulouse	€5.50
Coq au vin	€2.50
Canard à l'orange	€3.00
Magrettes de canard	€2.00
Canard à la moutarde	€7.00

Veufort de poulet	€1.50
Veufort de porc	€1.50
Veufort de bœuf	€1.50
Veufort de veau	€1.50
Veufort de agneau	€1.50
Veufort de chèvre	€1.50
Veufort de chèvre	€1.50
Veufort de chèvre	€1.50

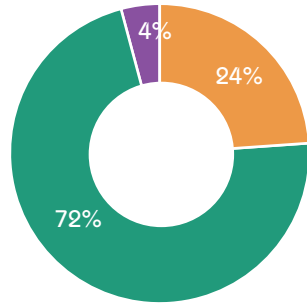

Topic 8 - poll 1 'Een kleine kern heeft jongeren niets te bieden'

voorzieningen

Poll: 'Een kleine kern heeft jongeren niets te bieden.'

- Eens
- Oneens
- Geen mening

Aantal deelnemers: 25

Volgens communityleden die het oneens zijn met deze stelling geeft de kleinschaligheid van een kleine kern het **gevoel van saamhorigheid en geborgenheid** wat jongeren leert op elkaar te letten en voor elkaar te zorgen. Het creëert een **ons kent ons cultuur; een gezellige sfeer**.

De communityleden die het eens zijn met deze stelling geven aan dat vanwege **studie** en **werk** jongeren vaak genoodzaakt zijn een kleine kern te verlaten. Ook gebrek aan voldoende **voorzieningen** speelt mee.

studie

werk

"Eens. Ik zag jongeren in de leeftijd van 18-30 vooral wegtrekken uit dorpen voor studie en carrière en ook een rijker uitgaansleven in steden. Een dorp heeft hen op dat moment in hun leven niets tot weinig te bieden."

Man, 21 jaar, student; woont momenteel niet in een dorp

gezellige sfeer

saamhorigheid en gebondenheid

"Oneens, in kleine kernen is het vaak zo dat jongeren onderling een sterke band hebben en dan ook samen veelal optrekken. Natuurlijk zijn er veel minder voorzieningen in de kleine kernen om wat te doen, maar jongeren zijn vaak mobiel genoeg om het 'avontuur' zelf op te gaan zoeken."

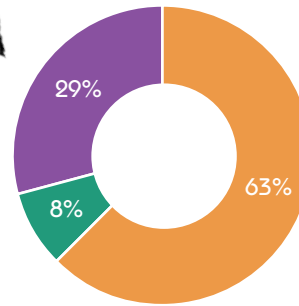
Man, 21 jaar, student; woont momenteel niet in een dorp

ons kent ons

drukke en diversiteit
aan mensen

Poll: 'De sfeer in
een dorp is beter
dan in een stad.'

■ Eens
■ Oneens
■ Geen mening

Aantal deelnemers: 24

- ★ Volgens communityleden die het eens zijn met deze stelling kent een dorp een hoog **ons kent ons** gehalte en een **sociale controle** die **veiligheid** biedt. Mensen in een dorp kennen elkaar beter waardoor zij ook meer geïnteresseerd in elkaar zijn.
- ★ Communityleden die geen duidelijke mening hebben interpreteren **sfeer als de verstandhouding tussen bewoners** of zien **sfeer als iets dat bepaald wordt door authentieke en sfeervolle gebouwen, pleinen en (winkel)straten**.
- ★ Communityleden die het oneens zijn met de stelling vinden dat de sfeer in de stad juist ook iets heeft vanwege de **drukke en de diversiteit aan mensen**.

veiligheid

ons kent ons

"Het gemeenschapsgevoel in dorpen is vaak groter. Het ons kent ons zorgt hiervoor denk ik. De stad heeft een veel anoniemer leefklimaat, waardoor het gemeenschapsgevoel anders tot uiting komt."

Man, 27 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

sociale controle

authentieke gebouwen

sfeer

verstandhouding

Topic 9 Is werk een reden om te verhuizen?

reistijd langer dan een uur tot anderhalf uur

"Liever niet, maar liever werkend en verhuizen dan werkloos en hier blijven wonen."

Vrouw, 21 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

werk wel of geen reden reden te verhuizen

"In eerste instantie zou ik zoeken naar werk dicht bij huis. Maar in deze tijden heb je het niet altijd voor kiezen."

Vrouw, 21 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

"Op dit moment ben ik ongeveer een uur onderweg naar mijn werk en dit is voor mij geen probleem. Ik vind het belangrijker om in een fijne vertrouwde omgeving te wonen in plaats van dicht bij het werk."

Man, 20 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

vaste baan

"Verder zou ik het niet willen omdat je in een andere stad of dorp weer opnieuw bij een vereniging moet gaan of iets dergelijks om mensen te leren kennen. Nee, laat mij maar lekker in mijn vertrouwde omgeving!"

Man, 24 jaar, samenwonend in een dorp

"Bij de beslissing waar gaan we samenwonen, was werk de doorslaggevende factor."

Vrouw, 25 jaar, samenwonend in een dorp

- ★ **Werk** (van zichzelf of de partner) kan **een reden** kan zijn om te verhuizen als:
...de **reistijd langer dan een uur tot anderhalf uur** is
...het een **vaste baan** betreft
- ★ Sommige communityleden zeggen wel opnieuw te kiezen voor een dorp als zij voor werk zouden moeten verhuizen.
- ★ **Werk is voor andere communityleden juist geen reden** om te verhuizen omdat:
...fijne woonomgeving belangrijker dan werk
...eerder op zoek naar werk dicht bij huis
- ★ Vooral jongere communityleden geven aan dat werk een reden kan zijn om te verhuizen.
- ★ Voor de oudere communityleden is de woonomgeving vaker belangrijker dan werk. Zij zoeken liever een baan dicht bij huis dan dat zij voor hun baan verhuizen.

starterswoningen

"Wellicht een mooi project voor de gemeente om boerderijen om te bouwen naar appartementen-complexen."

Vrouw, 25 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

gezamenlijk ondernemerschap

activiteiten

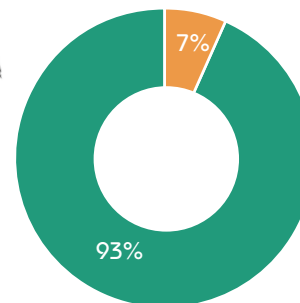
verenigingsleven

"Het is al vaker gezegd op deze community dat betaalbare starterswoningen/huurwoningen een must zijn om jongeren te houden."

Vrouw, 27 jaar, samenwonend in een dorp

Poll: 'Er kan niets gedaan worden om jongeren in de kleine kern te behouden.'

■ Eens
■ Oneens

Aantal deelnemers: 15

Veel genoemde oplossingen

- ★ Aanbod van **starterswoningen** (meest genoemd)
- ★ Verbeteren van het **openbaar vervoer** van en naar dorpen
- ★ Creëren van **werkgelegenheid**
- ★ Behoud van basisvoorzieningen (zoals de **basisschool** en het **verenigingsleven**)
- ★ **Gezamenlijk ondernemerschap**
- ★ Organiseren van **activiteiten** in het dorp die jongeren aanspreken

Hoe

- ★ Beleidsmakers moeten **met jongeren zelf in gesprek** gaan om tot oplossingen te komen
- ★ De Provincie Noord-Brabant kan in de vorm van een **adviesteam** voor gemeenten een belangrijke meerwaarde bieden voor de leefbaarheid in de dorpen.

Ook openbaar vervoer en werkgelegenheid zien de communityleden als een verantwoordelijkheid van de provincie Noord-Brabant.

basisschool

"Rust, ruimte, veiligheid, sociale binding zegt hen niet zoveel. Ik denk dat een dorp vanzelf mensen trekt als zij daar behoefte aan hebben, maar de groep jongeren valt hier naar mijn mening niet onder. Ik denk dat het niet realistisch is jongeren onder de 30 jaar naar een dorp (terug) te trekken."

Vrouw, 32 jaar, samenwonend in een dorp

openbaar vervoer

"Ik denk dat er een groep jongeren is die je sowieso kwijt raakt. Zij willen simpelweg niet in een dorp wonen, in welke vorm dan ook. Het gaat juist om jongeren die wel graag in een klein dorp willen blijven wonen, maar die je kwijtraakt door een gebrek aan faciliteiten (de factoren die je kunt beïnvloeden). De uitdaging is om die beïnvloedbare factoren te verbeteren."

Vrouw, 24 jaar, woonachtig bij ouders in een dorp

met jongeren in gesprek

werkgelegenheid

adviesteam

Hoe verder?

- ★ Leefbaarheid is een **subjectief** begrip. Er kan **geen generiek beleid of blauwdruk** worden gemaakt om ieder dorp in Brabant leefbaar te maken (en te houden) voor jongeren.
- ★ Een dorp is leefbaar en aantrekkelijk voor jongeren als het dorp voldoet aan hun wensen en behoeften om naar tevredenheid in het dorp te kunnen wonen en leven. Die **wensen en behoeften** zijn voor ieder persoon **specifiek en uniek voor ieder dorp**. Welke maatregelen gewenst en nodig zijn om een bepaald dorp leefbaar te maken/houden voor jongeren, kunnen **jongeren** uit het betreffende dorp dus het beste **zelf aangeven**.
- ★ **Vervolgstappen:** ontwikkelen van een **procesmatige aanpak** waarin **jongeren** worden uitgedaagd zelf **de regie** te nemen om de wensen en behoeften van de jongeren in het dorp in kaart te brengen en te komen tot een realistisch **actieprogramma**, aan de hand waarvan zij zelf, samen met de gemeente en andere organisaties in het dorp, de leefbaarheid in hun dorp voor jongeren kunnen behouden en/of verbeteren.
- ★ Momenteel wordt samen met de vereniging kleine kernen (vkkn) en de Provincie Noord-Brabant gewerkt aan een concrete invulling van dit idee.

"Mensen weten zelf heel goed waar de problemen zitten, en wat een goede oplossing zou zijn. Daar moet je gebruik van maken, en dat moet je ondersteunen en stimuleren. Dat geldt ook voor jongeren, en dat doen we graag."

Brigite van Haften-Harkema,
Gedeputeerde Cultuur en Samenleving

"Laat het over aan jongeren en de veranderingen komen vanzelf."

Ingeborg Verschuuren, voorzitter
vereniging kleine kernen noord-brabant

Colofon

Het PON heeft dit onderzoek verricht in opdracht van de Provincie Noord-Brabant en vereniging kleine kernen noord-brabant

Auteurs: Jolanda Luijten, Mariëlle Tuinder en Karin du Long

Opmaak: Eva Stultjens en Stan ten Thije (het PON)

Foto's: foto inleiding + foto naast topic 7 + foto 'Hoe verder': Merlin Daleman, foto naast topic 3: Peter Franken, foto lampen: Vadmary

PON publicatienummer: 05-15

Datum: februari 2015

© 2015 het PON, kennis in uitvoering

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het PON. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het PON.

Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan het PON geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. Meer informatie: www.hetpon.nl.

Provincie Noord-Brabant

